

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj: 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 96/13 i 89/16) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2018. GODINU POKRETA DEMOKRATSKE AKCIJE

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA.....	5
Predmet pregleda i kontrole.....	5
Cilj pregleda i kontrole.....	5
Obim pregleda i kontrole.....	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE.....	5
5.1 NALAZI.....	5
5.2. PREPORUKE.....	7

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Pokreta demokratske akcije za 2018. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2018. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe poglavlja 15. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godine, utvrđeno je da je Pokret demokratske akcije prekršio odredbe člana 4. stav (1), člana 6. stav (2), člana 11. stav (1), člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu našeg pregleda, odnosno kontrole godišnjeg finansijskog izvještaja, osim gornjih napomena, nismo zapazili ništa značajno što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, niti na finansiranje troškova izborne kampanje suprotno odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Pokreta demokratske akcije za 2018. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2018. godine.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu, Pokret demokratske akcije finansirao se iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	11.187,68	5,17
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	119.702,45	55,38
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	68.950,00	31,90
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	16.297,00	7,55
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	216.137,13	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	216.137,13	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala rashode u iznosu od 203.492,87 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Pokret demokratske akcije. Skraćeni naziv je PDA.

Stranka je registrovana kod Općinskog suda u Tuzli, Rješenjem, broj: 032-O-Reg-18-00577 od 30.03.2018. godine.

Sjedište političke stranke je u Tuzli, ulica Fra Grge Martića 8.

Lica ovlaštena za zastupanje stranke u 2018. godini je Mirsad Kukić, predsjednik stranke.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskog izvještaja za 2018. godinu je Muzafer Brigić.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu, politička stranka Pokret demokratske akcije ima sljedeću organizacionu strukturu:

- Centralni organ PDA,
- 4 kantonalna odbora PDA,
- 2 regionalna odbora PDA,
- 2 gradska odbora,
- 29 općinskih odbora PDA i
- Odbor PDA BD BiH.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Pokreta demokratske akcije za 2018. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2018. godine.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenih zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka, te da li je ostvarila troškove izborne kampanje u okviru zakonom utvrđenog limita.

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja Pokreta demokratske akcije obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Pregled i kontrola godišnjeg finansijskog izvještaja obavlja se prvi put.

5. NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE

5.1 NALAZI

a) Pokret demokratske akcije je prekršio odredbe člana 4. stav (1)¹ Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2018. godinu koji je dostavio Pokret demokratske akcije, utvrđeno je da su planirani ukupni troškovi u iznosu od 350.000,00 KM, sa sljedećom strukturom: 1) režijsko-administrativni i ostali troškovi u iznosu od 100.000,00 KM *bez navođenja strukture pojedinačnih stavki* i 2) troškovi propagande u iznosu od 250.000,00 KM sa sljedećom strukturom troškova propagande: troškovi štampanja plakata u iznosu od 10.000,00 KM, troškovi plakatiranja u iznosu od 10.000,00 KM, troškovi štampanja predizbornih oglasa, proglašenja, saopštenja i sl. u iznosu od 10.000,00 KM, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova u iznosu od 100.000,00 KM, troškovi štampanja, umnožavanja i slanja predizbornih materijala u iznosu od 100.000,00 KM i ostali troškovi propagande u iznosu od 20.000,00 KM.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ukupne troškove u iznosu od 203.492,87 KM.

Analizom Programa utroška finansijskih sredstava za 2018. godinu, utvrđeno je da isti nije sačinjen na način kojim bi se obezbijedila potpuna transparentnost planiranog trošenja sredstava za režijsko-administrativne i ostale troškove, kao i njihova uporedba sa ostvarenim troškovima.

Stranka je u obrascu 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala sljedeće troškove: troškove bruto plata u iznosu od 2.953,98 KM, troškove kamata u iznosu od 1,09 KM, troškove naknade za topli obrok u iznosu od 631,00 KM, ostale rashode u iznosu od 2.109,83 KM, troškove stipendija u iznosu od 100,00 KM, troškove električne energije u iznosu od 528,83 KM, troškove grijanja u iznosu od 79,92 KM, troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 2.808,00 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 476,41 KM, troškove ugovora o djelu u iznosu od 10.317,67 KM, troškove usluga oglašavanja u iznosu od 1.673,10 KM, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 1.275,00 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 1.183,05

¹ Finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

KM, troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 3.472,61 KM, troškove ostalog materijala u iznosu od 77,62 KM, troškove internet usluga u iznosu od 830,48 KM, troškove fiksnih telefona u iznosu od 1.323,67 KM, troškove mobilnih telefona u iznosu od 448,37 KM, troškove usluga u iznosu od 1.776,45 KM, troškove zakupnina u iznosu od 20.045,90 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 187,20 KM i troškove taksi, novčanih kazni i sl. u iznosu od 105,00 KM, što ukupno iznosi 52.405,18 KM.

Sve navedeno ukazuje da je Pokret demokratske akcije prekršio odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranka jer nije sačinio program utroška sredstava na način kojim bi se obezbijedila potpuna transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i da je finansijska sredstva utrošio mimo utvrđenog Programa utroška finansijskih sredstava za 2018. godinu.

b) Pokret demokratske akcije je prekršio odredbe člana 6. stav (2)² Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Kontrolom prometa izvoda sa transakcijskog računa Centralnog organa stranke, utvrđeno je da prilozi fizičkih lica od nižih organizacionih dijelova stranke u iznosu od 741,50 KM i prilozi od pravnih lica u iznosu od 2.500,00 KM nisu uplaćeni na račun Centralnog organa stranke, što je suprotno odredbi člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

c) Pokret demokratske akcije prekršio je odredbe člana 11. stav (1)³ i člana 12. stav (1)⁴ i stav (4)⁵ Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja i druge finansijske dokumentacije, utvrđeno je da Pokret demokratske akcije nije vodio pravilne i potpune evidencije o svojim prihodima, rashodima i obavezama, čime je prekršio računovodstvene propise i odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Stranka nije obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu popunila u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka - u daljem tekstu: Pravilnik, čime je prekršila odredbe člana 12. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dodatne dokumentacije utvrđeno je da stranka u poslovnim knjigama nije pravilno klasifikovala prihode po osnovu članarina i priloga fizičkih lica.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, utvrđeno je da je stranka u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode od članarina u iznosu od 11.187,68 KM, dok je u poslovnim knjigama evidentirala ove prihode u iznosu od 6.187,68 KM. Takođe, stranka je u poslovnim knjigama evidentirala priloge fizičkih lica u ukupnom iznosu od 124.702,45 KM, a u godišnjem finansijskom izvještaju iste iskazala u iznosu od 119.702,45 KM.

(2) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dodatne dokumentacije utvrđeno je da stranka nije uspostavila potpune i tačne evidencije o rashodima i obavezama i nije pravilno iskazala troškove i obaveze u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe člana 21, 22. i 24. Pravilnika.

Stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila troškove zakupa u ukupnom iznosu od 5.450,00 KM za sljedeće organizacione nivoe stranke: OO PDA Tešanj u iznosu od 1.500,00 KM⁶, OO PDA Maglaj u iznosu od 1.200,00 KM⁷, OO PDA Zavidovići u

² Dobrovoljni prilozi u novcu uplaćuju se na transakcijski račun centrale političke partije.

³ Politička stranka dužna je voditi poslovne knjige i podnositi finansijske izvještaje na način koji je utvrđen zakonom i drugim propisima u skladu sa zakonom..

⁴ Politička stranka vodi evidenciju o prihodima i rashodima..

⁵ Do 31.03. naredne godine politička stranka podnosi finansijski izvještaj u formi koju odobri Centralna izborna komisija BiH.

⁶ Ugovor broj: 02-22/18 od 08.08.2018. godine sa Pabrić Ajišom.

⁷ Ugovor broj: 02-19/18 od 27.07.2018. godine sa Hasanić Ibrahimom.

iznosu od 1.500,00 KM⁸ i OO PDA Žepče u iznosu od 1.250,00 KM⁹, čime je prekršila odredbe člana 21. i 22. Pravilnika.

S obzirom da stranka nije iskazala troškove zakupa, tako nije iskazala ni obaveze prema zakupodavcima.

Troškovi izborne kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM¹⁰ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, Pokret demokratske akcije je u svrhu izborne kampanje mogao da potroši 1.018.499,90 KM.

Pokret demokratske akcije je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2018. godinu iskazao troškove izborne kampanje u iznosu 150.918,60 KM.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se stranci Pokret demokratske akcije da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da svake godine donosi precizan i jasan program utroška sredstava i da finansijska sredstva osigurana za finansiranje političke stranke koristi u skladu sa programom i statutom,*
- *da se dobrovoljni prilozi uplaćuju na transakcijski račun Centralog organa stranke,*
- *da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da vodi pravilne i potpune evidencije o prihodima, rashodima i obavezama i*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.*

KOMENTAR:

U ostavljenom roku, Pokret demokratske akcije je dostavio primjedbe na Preliminarni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu. Stranka je uz primjedbe dostavila dokaze o vraćenim zabranjenim priložima i dokaz o primljenim članarinama, čime je djelimično otklonila utvrđene nedostatke.

Služba za reviziju je uvažila argumentovane primjedbe stranke, pa je u skladu sa istima korigovala nalaze revizije iz Preliminarnog izvještaja o pregledu.

Šef odsjeka za revizijske poslove

Sanja Tošović

Revizor

Nevenko Andan

Pomoćnik revizora

Mr. sc. Goran Cicović

Šef Službe za reviziju

Mr. sc. Hasida Gušić

⁸ Ugovor broj: 02-21/18 od 08.08.2018. godine sa Zvekić Džemom.

⁹ Ugovor broj: 02-23/18 od 10.08.2018. godine sa Hadžihasanović Nurom.

¹⁰ Član 15.10 stav (2) propisuje se da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava što se broj glasača u svojim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta FBiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, predsjednika i potpredsjednika RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.